

KRITISCH RAPPORT VUB OVER MANIFESTA, Z33 EN PIT

"Cultureel Limburg moet méér durven"

HASSELT - Belangrijke culturele manifestaties en projecten hebben een grote impact op de provincie Limburg; en dit zowel economisch als maatschappelijk. Dat blijkt uit een onderzoek naar de betekenis en impact van de hedendaagse kunstinitiatieven Manifesta 9, Z33 en 'pit' door de Vrije Universiteit Brussel. Maar het had véél meer kunnen zijn. Er werden te veel kansen gemist. Dat is trouwens een constante voor de hele Limburgse culturele sector. Ook dat toont de studie pijnlijk aan.

Manifesta, de biënnale voor hedendaagse kunst die vorig jaar plaatsvond in het mijngebouw van Waterschei, was goed voor exact 100.860 bezoeken.

Foto Karel HEMERUCKX

Wanneer overheden moeten besparen, doen ze dat snel op cultuur. Jammer, dat hoeft niet zo te zijn. Cultuur kan wel degelijk een economische én maatschappelijke hefboom zijn. Dat blijkt uit de studie *Ruimte voor hedendaagse kunst in Limburg* door het onderzoekscentrum iMinds-SMIT van de Vrije Universiteit Brussel naar aanleiding van de hedendaagse kunstinitiatieven Manifesta 9, Z33 en 'pit'.

Kritisch

Dit neemt niet weg dat het een zeer kritische studie is geworden voor Limburg, ook omdat het onderzoek niet enkel op de drie kunstinitiatieven focuste, maar op de hele Limburgse culturele context waarin deze manifestaties plaatsvonden. De voornaamste conclusies kan men als volgt samenvatten:

■ Manifesta 9 - een biënnale voor hedendaagse kunst waarvan de 9de editie vorig jaar plaatsvond in het mijngebouw van Waterschei - was op zich een succes. Tegelijk werden bijna 100 nevenmanifestaties georganiseerd. Die profiteerden amper wegens te weinig verbindingen en samenwerking. Enkel het kunstencentrum Z33 deed het goed met de internationale tentoonstelling *Mind the system, find the gap*.

■ Buitenlandse bezoekers zijn kritisch voor Limburg. Amper 13 procent vindt dat er hier voldoende ruimte is voor creatief talent, slechts 10 procent vindt dat Limburg een hedendaagse uitstraling heeft. De nadruk ligt nog te zeer op groen en rust. Daarmee laat men belangrijke potentiële doelgroepen links liggen. De bipool Hasselt-Genk moet de trekker worden voor meer cultuur en creatieve economie. De twee steden moeten dan wel willen samenwerken. Het project Unie Hasselt-Genk van volgend jaar (een nieuw kunst-in-de-open-ruimte-project van Z33 naar analogie met 'pit' in de regio Borgloon-Heers met o.a. de doorkijkkerk van Gijs Van Vaeckenbergh) kan een belangrijke opstap zijn.

■ Er is te weinig samenwerking en kruisbestuiving tussen de verschillende kunstinitiatieven en kunstencentra. Het zijn allemaal eilandjes. Men mikt te weinig op een nationaal en internationaal publiek. Er is nood aan een gedurfde communicatiestrategie.

■ Er is veel geïnvesteerd in bakstenen en te weinig in inhoud, programmatie en ondersteuning van creatieve mensen. De Limburgse cultuurhuizen hebben onvoldoende een eigen identiteit, specialiseren zich niet, zijn inwisselbaar. Er is te weinig ambitie.

Beleiden

Deputé Igor Philtjens, bevoegd voor cultuur en toerisme, wil aan de hand van de studie zijn beleid herdefiniëren.

Directeur Jan Boelen van Z33 en gedeputeerde van Cultuur en Toerisme Igor Philtjens.

Foto Luc DAELEMANS

1. Méér samenwerking tussen de verschillende disciplines, domeinen en gemeenten. Méér verbindingen tussen de verschillende kunstinitiatieven om te komen tot totaalpakketten waardoor men nationale en internationale bezoekers kan aantrekken.

2. Z33, Dommelhof, het Gallo-Romeins Museum en Bokrijk moeten de wegwijzers worden naar andere kunst-initiatieven.

3. Meer inzet op talentontwikkeling met de subsidiekanalen STROOM en STROOMinvest als hefboomen.

Uiteraard is het de bedoeling dat dit alles het grote publiek ten goede komt. Dat veronderstelt dan weer toegankelijkheid en kwaliteit. Men kan dat als het dak boven de drie pijlers zien.

Igor Philtjens heeft uit de studie ook geleerd dat cultuur en cultuurparticipatie belangrijke toeristische instrumenten kunnen zijn en het imago van het groene en rustige Limburg kunnen dynamiseren. Dat kan dan weer andere toeristen aantrekken en zorgen voor de uitbouw van een creatieve industrie, stedelijkheid en het hier houden en aantrekken van jonge creatieve mensen. Bovendien heeft cultuur ook een heel maatschappelijke functie: het brengt mensen samen.

Eric DONCKIER
Christof RUTTEN

Belangrijke kunstinitiatieven stimuleren de economie

HASSELT - Belangrijke kunstinitiatieven stimuleren de economie, zo blijkt uit volgende cijfers.

Manifesta 9 in Genk was goed voor 100.860 bezoeken. 70 procent gaf minder dan 50 euro uit. 27,5 procent bleef overnachten (45% 1 nacht, 33% 2 nachten, 11% 3 nachten). Zij gaven meer dan 200 euro uit. 45 procent ging

op restaurant. Vooral hotels en restaurants die Manifesta promootten, deden daar hun voordeel aan.

Manifesta kostte 4.255.608 euro, er is een kleine winst van 40.000 euro. Manifesta was goed voor een rechtstreekse economische input van 800.000 euro en een onrechtstreeks via toerisme van 2.450.800 euro in Limburg.

Z33 ontving 80.000 bezoekers in 2012. Het kunstencentrum vraagt geen toegangsgeld. Misschien moet het dat toch maar doen. 70 procent van de ondervraagden is bereid om toegangsgeld te betalen. Toch heeft Z33 een belangrijke economische impact. 45 procent van de bezoekers blijft overnachten en combineert een bezoek aan Z33 met shopping en restaurantbezoek. Een derde van

de bezoekers geeft gemiddeld 126 euro uit in de stad.

Het project pit is nog moeilijker in cijfers te vatten omdat het hier gaat om kunst in de open ruimte. Toch heeft men kunnen vaststellen dat in het eerste jaar het aantal overnachtingen in hotels en B&B's toenam met iets meer dan 20 procent. ED